

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzetta št. 13
Poduredništvo:
Trst, Vico delle Rose št. 7

Cena: Posamezna št. L 25
Naročnina: Mesečno L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190
Poštno čk. račun: št. 24/12410

Leto VII. - Štev. 16

Gorica - 21. aprila 1955 - Trst

Izhaja vsak četrtek

ŠEST MESECEV PO SPORAZUMU

5. oktobra 1954 je bil v Londonu podpisan med Italijo in Jugoslavijo sporazum o Svobodnem tržiščem ozemlju. Podpisu sta pričali Anglija in Združene države Amerike.

Kaj so podpisali?

Podpisali so:

a) da sta upravni tega ozemlja Italija in Jugoslavija, ker ne morejo uresničiti mirovne pogodbe. Razmejitveno črto med obema področjema bodo popravili v korist jugoslovanske uprave za okoli 9 kvadratnih kilometrov;

b) da v obeh conah preneha vojaška oblast, ki ju nadomesti civilna uprava. V coni A zamenja anglo-ameriško upravo italijanska uprava;

c) da se Italija obvezuje, da bo ohranila v Trstu prosto luko, kot je predvideno v mirovni pogodbi;

č) da se obe upravi obvezujeta, da ne bosta preganjali oseb zaradi preteklih političnih delavnosti v zvezi s STO;

d) da bosta obe podpisnici uveljavili Posebni statut, ki je priložen sporazumu;

e) da se bosta Italija in Jugoslavija sporazumeli o ureditvi obmejnega prometa po kopnem in morju;

f) da se morejo osebe po volji izseliti iz enega v drugo področje.

Posebni statut

Zanima nas zlasti Posebni statut, ki ureja in zagotavlja nemoteno življenje narodnih manjšin na obeh področjih. Posebni statut zagotavlja narodnim manjšinam uživanje človečanskih pravic, enakost z ostalim prebivalstvom v vseh pogledih, zlasti pa še zagotavlja osnovne svoboščine, enakost v pridobivanju in vršenju služb in poklicev, pravično zastopstvo v upravi, zlasti v šolski, svobodo v rabi jezika in javnosti, pravično socialno zavarovanje itd.

Posebni statut prepoveduje narodnostno mržnjo in zagotavlja nemoten kulturni razvoj obeh manjšin. To pomeni, da smeta imeti obe manjšini lasten tisk, prosvetne, kulturne in športne organizacije. Vse te organizacije bodo deležne istega ravnanja kot druge organizacije, zlasti glede uporabljanja javnih poslopij, radia in pomoči iz javnih sredstev. Obema manjšinama je zagotovljen pouk v materinščini tako v vrtcih, osnovnih, strokovnih in srednjih šolah. Enako je zagotovljen urejen položaj učnega osebja. Posebni statut jamči svobodno rabo manjšinskega jezika v vseh uradih področja in nemoten ter pravičen gospodarski razvoj pripadnikov manjšin. Isti statut prepoveduje vsako spremembo krajevnega etničnega značaja. Vse sporne točke pa bo reševala posebna jugoslovansko-italijanska mešana komisija.

Kaj so izpolnili?

Po šestih mesecih od podpisa niso izvršili drugega kot to, da je upravo v bivši coni A prevzela Italija, da so v obeh conah zamenjali vojaško oblast s civilno, in da so popravili razmejitveno črto v korist jugoslovanske uprave. Vse ostalo pa je ostalo le na papirju in čaka rešitve. Izboljšali so se sicer odnosi med Rimom in Beogradom. Trgovinska ministarstva sta si izmenjala obiske in podpisala enoletni trgovski sporazum. Pogajanja v Vidnu pa se vlečejo že mesece in mesece.

Če si pogledamo posamezne člene spomenice, ugotovimo, da so izpolnjeni členi 1., 2. in 3. Večja pa je praznina glede člena 4 spomenice, ki govori o uveljavitvi Posebnega

statuta za narodne manjšine. Izvaja se le to, kar smo Slovenci imeli že za časa ZVU. Na novo pa niso dali Slovincem ničesar. V javno upravo je pot Slovincem še vedno zaprta. Pri urejanju komisariata Slovencev niso upoštevali niti na šolskem niti na kmetijskem oddelku, čeprav imamo Slovenci na Tržaškem: 22 otroških vrtcev, 37 osnovnih šol, 8 strokovnih šol, 1 nižjo in 3 višje srednje šole. Na kmetijskem področju pa predstavljajo slovenski kmetje absolutno večino. In vendar v obeh oddelkih, šolskem in kmetijskem, Slovenci ne odločajo. Prav tako više nerešeni členi 5, 6, 7 in 8 in čakajo boljših časov.

Kako dolgo še?

Posebni statut izrecno pravi: oblasti bodo TAKOJ (SOLLECITAMENTE) izdale potrebne predpise za ureditev stalne organizacije šolstva. O tem bi lahko zapisali prav nasprotno, da se vse ovira in zavlačuje. Samo majhen primer. Že več kot leto dni se naši šolniki bore za ureditev bolniškega zavarovanja. Pa je na merodajnih šolskih uradih toliko lenobe in brezbrzičnosti, da se niti ne zganijo. Tega ni kriva bivša ZVU, ker so šolski oddelek vodili prej in sedaj isti funkcionarji. To je očitna diskriminacija, za katero ni izgovora. Nedavna zavrnitev štipendij učencem slovenskih srednjih šol je nov dokaz, da slovenske šole namerno prezirajo, čeprav je bilo dano zagotovilo, da so slovenske šole od 26. oktobra 1954 popolnoma izenačene v vseh pravicah z italijanskimi. O dobri volji za ureditev stalnosti slovenskega šolstva ni govora. Enake pravice kot vidimo so le v tem, da enako sije sonce in pada dež na slovenske in italijanske šolske stavbe.

V javni upravi je slovenščina še vedno tuj in nerazumljiv jezik. Glede slovenskih napisov prav tako nič. Silno pa so hiteli, da so takoj od-

stranili par skromnih slovenskih napisov, ki so bili na palači, kjer je bil sedež bivše ZVU. Kaj pomeni, da se ne sme spreminjati etnični značaj volilnih enot, nam ne povedo. Vendar pa načrtno naseljevanje tujcev, ob vsej podpori javne uprave, po izključno slovenskih krajih, grobo krši smisel člena 7 Posebnega statuta.

Zaključek

Slovenci se borimo za izvedbo sporazuma na Tržaškem in nam malo koristijo dobri odnosi med Rimom in Beogradom. Upajmo, da niso narodne manjšine žrtvovane in pozabljene za ceno prisrčnih odnosov med obema državama. Ko apeliramo, naj Rim in njegovi krajevni komisariji izvajajo sporazum po duhu in črki, apeliramo obenem na Beograd in njegove funkcionarje v Kopru in Bujah, da tudi tam omogočijo italijanski narodni manjšini uživanje vseh onih svoboščin, ki jih tako slovesno jamči podpisani sporazum.

Odklanjamo pa vsako načelo reciprocitete. Nasprotno, oba zainteresirana bi morala med seboj tekmovati, kateri bo tolažil in izvajal sporazum v najbolj širokem in najboljšem smislu. Naj plemenito tekmujeta v tem, kdo bo dal več svoboščin, in tako bodo manjšine postale trden in zanesljiv državotvorni element. Samo na ta način lahko računamo na narodnostno pomirjenje, katerega si vsi želimo. Vsako očitanje, kdo je človečanski in kdo ni, kdo je krščanski in kdo ni, pa je odveč. Dovolj žalostno je, da se oba naroda, ki se ponajša s plemenito kulturo, sovražita. Je to uspeh krščanstva sredi Evrope? Sicer je pa dovolj žalostno, da so morali kulturni narodi pred dobrimi desetimi leti postaviti in sprejeti seznam človečanskih pravic, ko pa imamo vendar pred seboj že skoro 2000 let star evangelij, ki nas dovolj jasno uči.

Sporazum med Avstrijo in sovjetsko Rusijo

Razgovori, ki jih je imela avstrijska delegacija pretekli teden glede avstrijskega vprašanja v Moskvi, so se zadnji petek srečno zaključili. Avstrijsko delegacijo sta vodila pri teh razgovorih kancler Raab in podkancler Schärff, sovjetsko delegacijo pa zunanji minister Molotov in podpredsednik ministrskega sveta Mikojan. Ob koncu razgovorov je bilo izdano skupno poročilo, iz katerega sledi, da je bil dosežen med avstrijsko in sovjetsko delegacijo popoln sporazum. Iz tega poročila hočemo navesti zaradi pomanjkanja prostora le nekaj glavnih točk.

Obe delegaciji ugotavljata, da sovjetska in avstrijska vlada želita, da bi prišlo v najkrajšem času do sklenitve avstrijske državne pogodbe in s tem do vzpostavitve neodvisne in demokratične Avstrije.

Avstrijska delegacija, pravi poročilo, je zagotovila, da se v soglasju s svojo izjavo na berlinski konferenci 1954. leta ne misli pridružiti nobeni vojaški zvezi ter da ne bo dovolila kakršnih koli vojaških oporišč na svojem ozemlju. Sovjetska delegacija pa se strinja v tem, da se bodo čete vseh štirih velesil morale umakniti z avstrijskega ozemlja, ko stopi v veljavo avstrijska državna pogodba, najkasneje do 31. decembra 1955. leta.

Sledeč svoji izjavi na berlinski konferenci sovjetska delegacija izjavlja, da je pripravljena sprejeti dogovorjeno vsoto 150 milijonov dolarjev v blagu kot vojno odškodnino. Sovjetska vlada bo vrnila avstrijski republiki imetje in vse naprave Donavske plovne družbe. Sovjetska vlada je tudi pripravljena vrniti Avstriji vse pravice do petrolejskih polj, vključno družbo OROP, v zameno za surov petrolej, katerega količina bo pozneje sporazumno določena.

Sovjetska delegacija je obvestila avstrijsko delegacijo, da je Prezidijski Vrhovnega sovjeta sklenil vzeti v poštev prošnjo avstrijskega predsednika dr. Teodorja Körnerja glede pomilostitve avstrijskih pripornikov v Rusiji. Po umaknitvi sovjetskih zasedbenih čet iz Avstrije ne bo noben vojaški ujetnik in noben civilist zadržan na sovjetskem ozemlju.

To bi bile glavne točke sporazuma, ki sta ga podpisali sovjetska in avstrijska delegacija pretekli teden v Moskvi in ki je avstrijskemu ljudstvu vzbudil nove upe na težko pričakovano svobodo. Avstrijska javnost je z veliko zaskrbljenostjo nasledovala potek moskovskih razgovorov, obenem pa je ljudstvo veliko premolilo, da bi se moskovska pogajanja srečno iztekla. In ko se je kancler Raab vrnil iz Moskve, so

bile njegove prve besede, da se hoče pred vsem zahvaliti Bogu, ki je dovolil, da je moglo avstrijsko ljudstvo doživeti tako srečno uro. Takoj po pregledu častne straže je stopil avstrijski kancler k mikrofonu ter naslovil na Avstrijce sledeče besede: »Pozdravljam vse Avstrijce, po gorah in dolinah, po mestih in na deželi. Avstrijska delegacija prinaša domov veselo novico: na kar smo čakali deset let, je na tem, da se uresniči. Postali bomo svobodni...«

Dunajsko ljudstvo je priredilo avstrijski delegaciji ob njenem povratku iz Moskve naravnost triumfalen sprejem. Vse mesto se je okinčalo z avstrijskimi zastavami, radijske postaje so prekinile svoj program ter začele oddajati patriotske himne in koračnice, dijaštvo je zapustilo šolska poslopja ter se razlilo po ulicah. Vse mesto je hitelo na ceste, po katerih bi se morali vračati domov udeleženci moskovske konference. In ko so se ti slednji prikazali, se je dvignil cel vihar navdušenja in vzklikov na račun kanclerja Raaba in njegovih sodelavcev.

Zapad ne zaupa Sovjetom

Vest o sklenjenem sporazumu glede avstrijske mirovne pogodbe med avstrijsko in sovjetsko delegacijo je sprejel zapadni svet z zadovoljstvom na znanje. Vsi demokratični narodi privoščijo Avstriji, da bi prišla po sedemnajstih letih, ki jih je prežvela pod okupacijo Hitlerja in pod zasedbo štirih velesil, vendar enkrat do samostojnosti in svobode. Vendar moramo reči, da kljub vsej naklonjenosti, ki jo gojijo zapadni naro-

di do Avstrije, ni njihovo veselje zaradi sklenjenega sporazuma popolnoma čisto in brez vsakih pridržkov. Zapadni narodi se bojijo, da zasleduje Sovjetska zveza tudi s to širokogrudno potezo svoje posebne namene. Tako se na pr. »Manchester Guardian« vprašuje: »Kaj je spreminilo sovjetsko zadržanje in kaj je vzrok, da želijo Sovjeti takojšnje sklenitev avstrijske državne pogodbe? Ali se hočejo iznebiti s tem nadležnega vprašanja, ker so zaznali, da je njihova trmoglavost škodovala njihovemu ugledu v ostalem svetu? Ali pa je morda v tem nekaj več, na pr. njihova odkritosrčna želja, da bi dosegli s tem bolj širokogruden sporazum z Nemčijo? Ali pa gre pri tem le za kako zahrbtno potezo, ki naj bi ji služila avstrijska pogodba le za začetno krinko?«

Podobno mnenje je izrazil »New York Times«, ki trdi, da ni nobenega znamenja, da so Sovjeti opustili svojo misel na zavojevanje Evrope. Zato da bo treba preiskati, kaj da tiči za nenadnim zadržanjem Sovjetske zveze do Avstrije. List je mnenja, da dela Sovjetska zveza še vedno na to, da bi onemogočila izvedbo pariških sporazumov ter da bi razbila edinstvo zapadnih narodov.

Najbolj optimistično sodijo o moskovskem sporazumu razen Avstrijcev zapadnonemški krogi, ki se pri vseh pomislekih veselijo, da bo postala Avstrija zopet svobodna in neodvisna država.

Kakor poročajo, bo avstrijska vlada povabila v kratkem času vse štiri zasedbene velesile na konferenco, na kateri naj bi prišlo do splošnega sporazuma in podpisa avstrijske državne pogodbe.

Bližnji razpust angleškega parlamenta in nove volitve

Anthony Eden, novi britanski predsednik vlade, je govoril zadnji petek po radiu ter naznanil, da bo britanski parlament v kratkem razpuščen ter da se bodo vršile nove volitve 26. majnika.

Predsednik vlade je v začetku svojega govora omenil, da je zbornica že v četrtem letu svojega delovanja ter da je razumljivo, da pričakuje vsi zaradi odstopa prvega ministra novih volitev. »Negotovost, ki vlada v državi in tudi v tujini glede bodoče politike,« je dejal Eden, »škoduje našemu vplivu v svetovnih zadevah. Menim, da je najbolje, da uredimo zadevo sedaj. In zato sem prosil kraljico, da bi pristala na razpustitev parlamenta za 6. majnik in Njeno Veličanstvo je blagovolilo sprejeti mojo priporočitev.«

Novica o razpustitvi parlamenta in o bližnjih volitvah ni presenetila nikogar, kajti to novico so na splošno vsi pričakovali. Le o tem si niso bili na jasnem, ali se bodo vršile volitve že sedaj, ali pa šele tam v jeseni.

Razloge, da se je vodstvo konservativne stranke odločilo za razpust parlamenta že eno leto pred potekom njegove delovne dobe, je treba iskati predvsem v dejstvu, da je politični položaj za konservativno stranko ravno sedaj izredno ugoden. Angleško javno mnenje je ravno sedaj konservativni stranki posebno naklonjeno, kar so pokazale tudi zadnje volitve v tako zvane grofijske svete. Pri teh volitvah so odvzeli konservativni laburistični stranki pet grofij in skoro 160 sedežev. Res je, da niso s tem pridobili niti polovice sedežev, ki so jih bili pred tremi leti morali odstopiti laburistom, a če upoštevamo, da doživlja laburistična stranka zadnje čase zaradi nedisci-

pliniranega Bevana precejšnjo krizo ter da se utegnejo gospodarske razmere angleškega ljudstva prihodnje leto poslabšati, potem moramo reči, da so izbrali konservativci za volitve najbolj primeren čas.

Vendar s tem še ni rečeno, da imajo konservativci zmago že v rokah. Pri zadnjih parlamentarnih volitvah so dobili laburisti kakih 176 tisoč glasov več kot konservativci, pa so dobili kljub temu le 295 poslancev proti 321, ki so jih dobili konservativci. Tega je kriv angleški volilni zakon, po katerem volijo posamezna okrožja le po enega poslanca. Glasovi stranke, ki v kakem okrožju propade, so popolnoma izgubljeni in ne pridejo kje drugod v poštev, kot se to godi na pr. pri proporcionalnem volilnem sistemu. Ta enoposlanski ali uninominalni sistem zavira ustanovitve malih strank ter je za naše pojme nedemokratičen, vendar so Angleži, ki jim nihče ne more očitati nedemokratičnosti, z njim popolnoma zadovoljni.

Konferenca v Bandungu

Zadnji ponedeljek (18. aprila) je začela zasedati v Bandungu na Javi (Indonezija) konferenca, ki se je udeležujejo zastopniki 29 azijskih in azijskih držav. Pobudo za to konferenco so dali Burma, Ceylon, Indija, Indonezija in Pakistan. Na konferenci ni prisotna ne Koreja ne Centralna afriška zveza. Manjka tudi Južnoafriška unija, da o zastopstvih kolonialnih držav niti ne govorimo.

To je prvič v zgodovini, da zbirajo zastopniki barvanih narodov brez belcev. Zastopajo pa 1.500 milijonov ljudi.

Druga nedelja po Veliki noči

T isti čas je rekel Jezus farizejem: »Jaz sem dobri pastir. Dobri pastir da svoje življenje za svoje ovce. Najemnik pa in kdor ni pastir in ovce niso njegove, vidi volka priti in ovce pogubi ter zbeži in volk ovce pograbi in razkropi. Najemnik pa zbeži, ker je najemnik in ga za ovce ni skrb. Jaz sem dobri pastir in poznam svoje in moje poznajo mene, kakor Oče pozna mene in jaz poznam Očeta: in svoje življenje dam za ovce. Se druge ovce imam, ki niso iz tega hleva; tudi tiste moram pripeljati: in poslušale bodo moj glas in bo en hlev in en pastir.«

V starokršćanskih katakombah srečujemo večkrat podobo pastirja, ki naj bi predstavljal Kristusa kot dobrega pastirja. Mlad pastir je to, z ovco na rami ali pa naslonjen na pastirsko palico, ko pazi na ovce, ki se okoli njega mirno pasejo po travi. Ta podoba je morala preprostega umetnika posebno živo zanimati in je bila gotovo za prve kristjane prikupno vabljiva. Kljub dolgem stoletju ni ta podoba prav nič utrpela na svoji mikavni pomembnosti.

Za Kristusovo mišljenje je ta podoba prav posebno značilna. Lahko bi se bil pred farizeji, katerim je bil namenjen njegov današnji govor, postavil kot Gospod, Stvarnik, Sodnik. Lahko bi se označil za izkuse-nega, modrega, previdnega, pogum-nega pastirja, toda nič tega. On je 'dobri pastir': z dobroto hoče pridobivati srea ljudi. In kakršen je on, taki naj bodo tudi vsi njegovi nasledniki v tej službi, in kakršna je njegova čreda, takšna naj bo krščanska družba.

V dobi razširjanja protestantske krive vere — ta doba je v mnogocem podobna našim časom — je bl. Janez Sarkander svetla podoba dobrega pastirja. Njegova župnija na Moravskem je bila že ob nasto-

pu njegove službe hudo versko razdvojen. Svoje delo je usmeril na dve strani: s poukom odvzeti tla krivoverstvom, z dobroto pridobivati odpadle vernike. Posrečilo se mu je, da je tako privabil 250 zašlih župljanov in ti so potem zvesto stali ob njegovi strani. Neutrudno si je prizadeval z vsemi verskimi sredstvi, da bi vsi njegovi župljani postali zares verni in zvesti katoličani. Toda prišlo je leto 1618, ko se je nasprotje zostrilo v kruto 30-letno vojno. Po vsej deželi so se dvignili oboroženi krivoverci; napadi, požigi in poboji so se povsod pojavljali in tudi župnik ni bil več varen življenja. Začasno se je umaknil v Čenstohovo, da si pri milostni Marijini podobi izprosi sveta in poguma. Nato se je vrnil v svojo župnijo. Nastopili so Poljaki in vdrli v deželo, da prinesejo pomoč stiskanim katoličanom, in tudi oni so povsod puštoili in požigali. Ko so se bližali njegovemu kraju, jim je Janez Sarkander šel naproti z najsvetejšim Zakramentom, da jih ustavi, in res: vrnilo se se, ne da bi storili komu kaj hudega. Domači nasprotniki so zato župnika obdoličili, da je moral imeti s poljsko vojsko kakšne tajne dogovore, in so tudi dosegli, da je bil zaprt. V Olomucu so ga privezali na natezalnico. V Sarkanderjevi kapeli se tam še lahko vidi mučilno orodje, ki so ga nad njim uporabili: hladna groza prime vsakega, ki vidi mučilne naprave. Na tem mučenju je dobri pastir Janez Sarkander tudi umrl 17. marca 1627.

K temu bi pristavili, kar piše sv. Pavel v svojem pismu Filipljanom: Živite, kakor je vredno evangelija Kristusovega... da se enodušno ter skupno borite za vero v evangelij in se ne daste v nobeni stvari nasprotnikom ostrašiti. Dana vam je bila zaradi Kristusa milost, ne samo, da vanj verujete, marveč da zanj tudi trpite. (Fil. 1,27 nasl.).

Iz življenja Cerkve

SPOKORNE PROCESIJE

V noči na oljčno nedeljo so se po Zapadni Nemčiji vršile številne spokorne procesije. Mogočna procesija je bila v Berlinu, kjer je v popolnem molku korakalo 5000 mož do cerkve sv. Matije. Pred to cerkvijo je bil postavljen ogromen razsvetljen križ, kjer je moše nagovoril prelat Gaspar Schulte iz Koelna.

PERON V EKVADORJU

Čim je ekvadorska vlada sporočila, da je povabila predsednika argentinske republike Perona na obisk v prestolnico, je katoliško prebivalstvo javno protestiralo, da pride v Ekvador diktator in preganjalec katoliške Cerkve.

NAVODILA KATOLIKSKE MLADINE V ARGENTINI

Višji svet katoliške mladine v Argentini je dal svojim članom strogo navodilo, naj se vzdržijo vsake manifestacije, ki bi jo oblasti mogle zlorabiti. Vendar naj bodo vedno pripravljeni braniti neovrgljive pravice Cerkve. Mnogo mladine v Argentini je v zaporu pod političnimi pretvezami, a pravi vzrok je, ker so glasno izpovedali svojo vero.

BRAZILIJA SE PRIPRAVLJA NA KONGRES

Na praznik sv. Jožefa v raznih brazilskih mestih manifestira svoj vero v presv. Evharistijo skoraj tri milijone dijakov in dijakinj. Posebna slavnost se je vršila v glavnem mestu Rio de Janeiro, kjer so zastopniki mladine iz vse države prisegli zvestobo in vdanost pred kardinalom Camaro.

DOM ZA IZSELJENCE

V Hamburgu je pomožni škof blagoslovil novo moderno stavbo, ki bo služila izseljencem pred odhodom v tuj svet. Izseljenci bodo našli tu tudi versko in moralno pomoč. Za dom skrbi Družba sv. Rafaela.

KARDINAL WISZINSKI

Po zadnjih poročilih so morali kardinala prepeljati na neko kliniko in mu izsekati dve rebri na levi strani. Ko se je kardinal nekoliko okrepil, so ga prepeljali v staro nadškofjsko palačo v Varšavi, kjer biva sedaj pod strogim policijskim nadzorom.

MISIJO ZA AMERISKE VOJAKE

Poveljstvo ameriških letalskih sil v Evropi je povabilo 13 duhovnikov, da bi priredili posne misijone za pripadnike ameriškega letalstva v Evropi. V mesecu marcu in aprilu so duhovniki opravili 60 misijonov: 28 v Angliji, 24 v Nemčiji in 8 v Franciji.

BOJ ZOPER KRŠĆANSKI NAUK

Argentinska vlada je s posebnim odlokom ukinila pouk krščanskega nauka v vseh argentinskih javnih šolah. Z odlokom je ukinjen tudi verouk drugih veroizpovedi.

Boj zoper Cerkev se torej nadaljuje ter postaja vedno huši. Peronistični vladni tisk zahteva celo ločitev Cerkve od države. Vladni list »Prensa« predlaga, naj bi o tem vprašanju odločilo ljudsko glasovanje.

V Cordobi, ki je eno izmed glavnih središč argentinskih katoličanov, je podal ostavko na svojo službo tajnik 5. višjega civilnega sodišča, dr. Julio Fontaine Correas. O svojem odstopu se je izjavil: »Ker sem katoličan, ne morem ostati več v službi iz razlogov, ki so vsem znani.« Correas je izrekel obenem svojo solidarnost s sodniki in drugimi funkcionarji, ki so bili zadnje čase odstavljani od službe, ker so pripadali argentinski kat. akciji in drugim katoliškim organizacijam.

PAPEŠKA AKADEMIJA ZNANOSTI

Sveti oče Pij XII. je imenoval 14 novih članov papeške akademije znanosti. Število teh akademikov znaša sedaj 70. Novi akademiki pripadajo: Kanadi, Irski, ZDA, Nizozemski, Finski, Franciji, Nemčiji in Švici.

Papeška akademija znanosti je bila ustanovljena leta 1603 s štirimi člani. Pij IX. je leta 1847 akademijo obnovil, povečal pa jo je Leon XIII. leta 1887. Papež Pij XI. pa je leta 1922 dal akademiji nov sedež v vatikanskih vrtovih. Člani akademije, ki šteje danes 70 članov, pripadajo različnim narodom in so izbrani izmed najodličnejših znanstvenikov iz vseh področij znanosti. Predsednik akademije je franciskanec p. Avgustin Gemelli, rektor katoliške univerze v Milanu.

SPORTNI KRONIST — REDOVNIK

Sloviti športni kronist in urednik dveh ameriških dnevnikov »El Globe Demokrate« in »Star Times-a«, Donald Dress, je pred kratkim vstopil v benediktinski red.

V svoji zanimivi knjigi »Od uredništva do samostana« je popisal to svojo zanimivo pot in obenem še izbiro redovniškega poklica desetih drugih visokih osebnosti. Božja milost veje, kjer hoče.

PARIŠKI DIJAKI

so se v velikem številu udeleževali vsak petek v postu govorov, ki jih je imel pater Carré. Vedno se je zbralo več tisoč dijakov.

ROŽNI VENEC V INDIJI

Tri mesece je p. Patrick Peyton širil pobožnost rožnega venca v Indiji. Dosegel je velike uspehe. Ob zaključku svojega dela je rekel: »Odgovor Vzhoda za molitev rožnega venca po družinah je zame eno najlepših doživetij, kar mi jih je Bog naklonil.«

TEDEN ZA PASTORALNO LITURGIJO

Od 18. do 25. septembra bo v Bologni IV. teden za pastoralno liturgijo. Namen tedna bo pokazati, kako naj bi verniki sodelovali pri sveti maši. Teden bo združen z veliko razstavo novih cerkev, ki so bile zgrajene po letu 1945. Vabljeni so inženirji in arhitekti iz vse Italije, naj predložijo svoje načrte.

PREGANJANJE V ARGENTINI

Zdi se, da se argentinska vlada pripravlja na ločitev med Cerkvijo in državo. Vladni časopisi sedaj ne napadajo več samo »nekaterih duhovnikov in katoličanov, ki so se vrinili v sindikalne organizacije, ampak argentinsko Cerkev na splošno. Doselej je bilo v ustavi izrecno določeno, da vlada podpira rimsko-katoliški verski kult. Toda v totalitarnih državah ni sprememba ustave nobena umetnost.

NESRAMNOST BREZ PRIMERE

Titovci hočejo izgnati šolske sestre v Šent Jakobu na Koroškem

Na Koroškem v Št. Jakobu je pred 50 leti zgradil župnik Matevž Ražun lepo poslopje, katero je izročil šolskim sestram, da so tam vodile gospodinjstvo šole za dekleta. Za to šolo so prispevali vsi koroški Slovenci, zlasti še Mohorjeva družba. Slovenske šolske sestre so se v šolo vselile pred 48 leti in jo vodile ves čas do danes razen med drugo svetovno vojno, ko so jih dne 12. aprila 1941 na veliko soboto izgnale nacistične oblasti. Po drugi vojni so se šolske sestre vrile, ali našle so prazen dom, gospodarsko poslopje pa v razpadanju. Obnovile so šolo, obnovile s svojim delom gospodarsko poslopje in spravile gospodarstvo v red. Najmanj deset sester je vsak čas nastanjenih v hiši, da skrbje za gospodarstvo in šolo. Vse so po drugi vojni oskrbele same z lastnim delom in stroški, da so mogle obnoviti šolo za slovenska dekleta. Noben šolski odbor jim ni prišel na pomoč, še najmanj pa kaki rdeči narodnjaki. In gospodinjstvo šole vodijo tako vzorno, da je pregledna komisija ministrstva z Dunaja in Kmetijske zbornice iz Celovca ugotovila, da nobena nemška šola ne prekaša ustanove v Št. Jakobu.

Dne 5. aprila pa se je zgodilo, da sta

DUŠAN JAKOMIN:

Nove orgle pri salezijancih v Trstu

Trud salezijanskih duhovnikov kakor tudi njih vernikov je poplačan sedaj s polnim uspehom: salezijanske cerkev ima nove orgle. Krasni gotski slog male, a prijazne salezijanske cerkve je dobil še nov okras v novih orglah, katere tudi v svoji zunanji obliki spremljajo slog cerkve.

Nove orgle niso posebno velike, a s svojimi bogatimi kombinacijami registrov lahko dosežejo efekt velikih orgel.

Stejejo okrog 2000 piščali: v omejenem in temnem prostoru so mojstrsko postavljene. Poleg omenjenih 2000 piščali, 40 pravih registrov in stotine drugih sestavljenih registrov opazimo sledeče novosti: znamenja z električno razsvetljavo, poseben preprost manometer, ki lahko v trenutku zviša ali zniža za poldrug ton glas orgel, in posrečen register zvonov.

S temi orglami je zopet pokazala znana trdka Zanin svojo strokovno sposobnost. Posebej je treba pohvaliti dovršenost milobe glasu.

Pri tem velikem delu imajo zaslugo najbolj tri osebe: g. župnik, g. Resen ter g. Chinellato; na njih ramah je snelo vse delo in vsa odgovornost. Čestitamo jim k doseženemu uspehu.

Dne 12. aprila je bil koncert novih orgel v prisotnosti prevz. g. škofa, raznih civilnih osebnosti, dobrotnikov in ljubiteljev glasbe.

se pri šolskih sestrah v Št. Jakobu zgleda kot zastopnika »Slovenskega šolskega društva v Celovcu« dr. Mirt Zwitter in Rado Janežič. Ta dva »odposlanca« sta sestram sporočila, da morajo do jeseni 1955 zapustiti sestre dom v Št. Jakobu, kjer bodo napravili moderno, napredno gospodinjstvo šole, če se sestre ne odločijo za sodelovanje z njimi, to je titovci. (Koroška kronika 14. 4. 1955).

Sola v Št. Jakobu je namreč ostala po imenu last Slov. šolskega društva, katero je ustanovil pokojni župnik Ražun, ki je tudi sezidal šolo. V to društvo so se vrinili frontaši in ti sedaj hočejo izgnati šolske sestre iz šentjakobske šole, da bodo tam ustanovili svojo »napredno« šolo.

Znova enkrat so komunisti speljali naivne katoličane na led: kar so ti s svojim trudom in žrtvami zasejali, bodo komunisti poželi, kajti dobili so med katoličani koristna budala, ki so jim prišla na pomoč. Kdaj se bomo katoličani spametovali? Ali res ni zdravila za našo neumnost?

Vendar na Koroškem ni bila še izrečena zadnja beseda in je še upanje, da bo šola v Št. Jakobu ostala tistim, ki so jo zgradili in se zanj trudili pol stoletja.

PO SVETU NAKROG

Volitve novega predsednika

Italijanska notranja politika poteka zadnje dni vsa v pripravah za volitve novega državnega predsednika, ki se bodo vršile v četrtek 28. aprila. Sedanjemu predsedniku Einaudiju poteče namreč prihodnji mesec maj sedemletni mandat, zato morajo na njegovo mesto izvoliti novega predsednika. Toda vse stranke so v veliki stiski, koga izbrati za to najodličnejše mesto v državi. Do srede tega tedna ni še nobena stranka, oziroma skupina strank določila svojega kandidata. Pred nedeljo se bo pa to gotovo zgodilo.

Predsednika volijo v Italiji poslanci in senatorji ter zastopniki avtonomnih dežel na skupni seji. Pri prvih volitvah je izvoljen oni kandidat, ki dobi 2/3 večino. Če te večine ne dobi noben kandidat pri treh zaporednih glasovanjih, je pri četrtem glasovanju za njegovo izvolitev zadostna navadna večina. Ker predvidevajo, da 2/3 večine ne bo dosegel noben kandidat, bo pri četrtem glasovanju izvoljen gotovo oni kandidat, ki ga bodo sporazumno določile stranke sredine.

Volitve na Siciliji

Drugo vprašanje, ki začenja delati skrb strankam v državi, so deželne volitve na

Siciliji, ki se bodo vršile prihodnji mesec junij. Stranke sredine se niso še zedinile za enoten nastop.

Otroška paraliza premagana

Otroška paraliza, ki je doslej kot Damoklejev meč strahotno ogrožala vse otroke in včasih tudi starejše, je sedaj po zaslugi ameriških znanstvenikov premagana. Naporna dolgoletna raziskavanja in delo znanstvenika dr. Jonasa Salka so bili končno pretekli tork kronani z zaželenim uspehom. Ta dan so namreč v ZDA izdali poročilo o rezultatih poskusnega cepljenja, pri katerem so imeli pod nadzorstvom 1 milijon in 800 tisoč otrok. Poročilo zatrjuje, da je bilo zdravilo učinkovito v skoraj 90 odstotkih primerov. Dr. Salk je prepričan, da bo njegovo cepivo postalo še bolj učinkovito in 100 odstotno zanesljivo. Že isti dan, ko so izdali poročilo o uspešnih rezultatih poskusnega cepljenja, je državni zdravstveni zavod ZDA izdal uradno dovoljenje za proizvodnjo in razdeljevanje novega Salkovega cepiva. Računajo, da bodo z letošnjo produkcijo lahko cepili 30 milijonov otrok. Tudi Italija je že dobila precejšnjo količino tega zdravila, ki so ga razdelili med zdravnike.

Najprej je g. škof blagoslovil nove orgle.

Koncert je otvorila priložnostna pesem g. Chinellata: Laudate Dominum. To je bila lepa in prijazna psihološka priprava za koncert. Skladatelj je sam tudi dirigiral. Lahko mu mirno priznamo, da je s svojo pesmijo zajel globok liturgični duh cerkvene pesmi. Zbor salezijanske cerkve pa je izvajal petje s pravim občutkom in zanosom.

Glavno tezo koncerta je nosil priznani tržaški organist prof. Emil Busolini. Najbolj se je uveljavil z znano Bachovo skladbo Toccata in fuga v D molu.

Izšle so skladbe za mešane zборе,

»Zamejski zvoki«. Izdal jih je prof. Mirko Filej v samozaložbi. Dobite jih na naslov: Prof. M. Filej, ulica Seminario 7 - Gorica. Skladbe so zelo primerne za naše zборе, ker so pisane v lahkem in melodičnem stilu. Jih toplo priporočamo. Cena 200 lir.

Otroška paraliza najhuje razsaja v Ameriki, zato ni čuda, če so se ravno tam najbolj trudili, da preprečijo to zavrtno bolezen. Leta 1953 je bilo v ZDA med 150 milijoni prebivalcev 58 tisoč primerov otroške paralize.

Slučaj ali sabotaza

Kitajska komunistična vlada je naročila pri neki indijski letalski družbi letalo »Kašmirska princezinja«, da bi se na njem odpeljal del kitajskih komunističnih zastopnikov na afriško-azijsko konferenco v Bandungu.

»Kašmirska princezinja« je odletela iz Hong Konga, toda že po petih urah je prosila za pomoč, naker je popolnoma utihnila. Letalo se je ponesrečilo in le trije možje posadke so se baje rešili. Med 11 ponesrečenci je bilo osem kitajskih komunističnih zastopnikov, dva poljska novinarja in en zastopnik Severnega Vietnama.

Kitajski komunistični radio je zagnal takoj velik krik, češ da je prišlo do nesreče zaradi sabotaze nacionalističnih Kitajcev in s tem tudi Združenih držav, ki jih podpirajo. Kitajski radio pa ni prizanesel tudi Angležem, kajti ponesrečeno letalo je odletelo iz angleškega Hong Konga. Očitaj je hongkongskim oblastem, da niso podvzele potrebnih varnostnih ukrepov. Angleške oblasti pa so odgovorile, da je bilo letalo ves čas pod strogim nadzorstvom, tako da se letalu brez posebnega dovoljenja ni mogel nihče približati.

Kdo je kriv te nesreče, ali je namreč prišlo le slučajno do nesreče ali pa je bil v letalu vtihotapljen kak peklenski stroj, o tem bo morda natančna preiskava kaj bolj gotovega povedala.

Junaška deklica

Poročali smo že o strašni nesreči, ki se je zgodila v belgijskem kinu, kjer je med plameni izgubilo življenje 39 oseb, največ otrok. Kakor vedno v takih slučajih, tudi tu ni manjkalo junaskih dejanj. Poročajo, da je 13-letna deklica, kateri so bili zaupani trije otroci, dvakrat tvegala življenje in se podala v gorečo kinodvorano, da je rešila dvoje izmed otrok. Ko se je vračala s tretjim, so jo zajeli plameni in je zgorela. Otroka so rešili. Tako je mlada deklica žrtvovala lastno življenje, da je rešila zaupane ji otroke.

Knjiga o prof. Vebru

je napisal hrvaški franciskanec dr. Serafin Zečević. Izšla je v Montrealu v Kanadski lanskem letu. Pisana je v latinskem jeziku z naslovom: Nauk Franca Vebr o osebi. Notranja drama slovenskega filozofa. — Franc Veber je bil prof. filozofije na ljubljanski univerzi. Napisal je več knjig o raznih filozofskih vprašanjih, a najbolj ga zanima človek in človeška osebnost. Tu je razvil nekaj samosvojih misli in pogledov, k so zanimivi. Sedaj so Vebrovi nauki po Zečevićevi knjigi dostopni tudi širšemu filozofskemu svetu, saj latinščino obvladajo povetinci vsi filozofi.

Radijsko vodeni vlak na poskusni vožnji

Dne 13. aprila je prvič v zgodovini po radiu vodeni vlak prevozil del proge Le Mans-Pariz. Poizkusna vožnja so jo dobro obnesla, zato predvidevajo telekomunikacijski izvedenci francoskih železnic še več podobnih poizkusov. Vlak, ki je bil sestavljen iz električne lokomotive in treh normalnih vagonov, je dosegel hitrost 100 km na uro. Radijska postaja, s katero so vodili vlak, je bila oddaljena več kilometrov od odhodne postaje.

VPRAŠUJETE ODGOVARJAMO

SNG in KG

Dragi »Katoliški glas«, čitam te rada, toda včasih se mi zdi, da ne pomisliš dosti, ko tako trdo napadaš vse prireditve S.N.G. Ne pomisliš, da so to skoro edine slovenske prireditve, ker »Slovenski oder« pride na dan s kako »igrice« le enkrat na leto. Tudi lepaki so edino S.N.G. v slovenskem jeziku in, kako to peče Italijane, se vidi iz tega, da jih še pred časom, če je le mo- goče, pokrijejo s svojimi.

Znano je tudi, da oni ne nastopajo tako trdo s svojimi komunističnimi bratci, ve- selijo pa se, da mi sami pomagamo uniče- vati še to malo, kar imamo v slovenskem jeziku tu v mestu. V slučaju, če pride do prepovedi slovenskih prireditev, boste imeli lep delež tudi Vi, zato kritizirajte le to, kar je nespodobno in ne na splošno.

Pozdravljeni! SLOVENKA

Slovenka se ni podpisala, vključ temu ji odgovarjamo. Odkrito ji priznamo, da tudi mi zelo neradi obsojamo katerokoli sloven- sko stvar, prav tako neradi obsojamo igre Slovenskega narodnega gledališča. Zeleni bi samo, da bi gledališče res zaslužilo tu čast- ni naslov! Če hoče biti narodno gledali- šče, potem naj ljudem predvaja dela, ki mu bodo v moralno oporo in v vzpodbudo. Vsi Slovenci so katoličani, vsaj po imenu, in velik del jih tudi praktično živi po veri. Zato se mora Slovensko narodno gledališče ozirati na njihovo prepričanje. Za večino iger, ki jih je gledališče uprizorilo zadnjo sezono, tega ne moremo reči. Kar po vrsti so prihajale na oder predstave, ki so imele nemoralne prizore.

»Katoliški glas« bi moral spremeniti svoj naslov, če bi k takim stvarim molčal. Če ste dobro čitali »Glas«, ste lahko opazili, da smo obsojali samo dela, ki obsodbo res zaslužijo.

Z neko ironijo govorite o prireditvah Slovenskega odra. Gotovo se Slovenski oder ne more meriti z Narodnim gledališčem, ker ni poklicno gledališče in nima niti najnujnejših sredstev na razpolago. Pri Slov. narodnem gledališču pa so igralci, re- žiserji in vodstvo mesečno in še za vsako predstavo posebej plačani za svoje delo. Karkoli priredi Slovenski oder, je sad žr- tev. Sami veste, da nam je skupina Slo- venskega odra pripravila že lepe stvari in ne samo »kakor igrice«.

ALBANEC V NARODNI NOŠI

F. BARCATA: V deželi Škipetarjev

POVEST - 16

»Da, verujem, gospod! — Torej nisem pogubljen? — Bog me še ljubi? — Lahko zopet gledam v oči Marku? Bog in Blažena Gospa naj ti povrnejo tisočkrat to dobroto!«

V tem hipu se je zdela Lula obdana od nadnaravne lepote: Obraz rdeč od vese- lja, oči žareče od zadovoljnosti, vsa posta- va bolj podobna anđelu kot pa človeku te- ga sveta. Prijela je duhovnikovo roko, jo poljubila in rekla:

»Pa če bi se zgodilo, da bi ga zopet vi- dela v sanjah, da bi zopet slišala njegovo besedo, videla njegov obraz?«

Duhovnik ji je položil roko na glavo in rekel:

»Sestra moja, naj se dvigne ves pekel proti tebi, nič ti ne morejo, ker je Bog s teboj! — Še eno besedo imam zate za slušati, da te kaj vznemiri zaradi čarovnice in Pala Gjoka: reci jima, da nimajo več opravila s teboj, naj poskusijo opraviti pri meni! — Si li zadovoljna sedaj?«

Oče Mavricij ni potreboval odgovora,

Prepričani smo, da zaradi kritik v »Ka- toliškem glasu« ne bo nihče nikoli uničil nobene slovenske ustanove. Zato tem bolj želimo, da bi Slov. narodno gledališče upri- zarjalo dela, katerih nam ne bo treba ob- sojati.

Prvi maj

Bliža se 1. maj. Razne bolj ali manj pri- krite komunistične organizacije vabijo tudi katoliško misleče ljudi in zlasti mladino, naj se udeleže v njihovih vrstah proslave 1. maja, češ da je to praznik dela, ki nam mora biti vsem skupen. Pozabiti moramo na vsako razliko, pravijo, in se skupaj udeležiti delavskega praznika. Kaj pravi k temu KG?

Sledi podpis slov. fanta

Na tvoje vprašanje, ki verjetno ni samo tvoje, odgovarjamo z besedami sv. očeta Pija XI.: »S komunizmom ne bo v nobeni stvari sodeloval, komur je mar katoliš- ke kulture.« Te besede veljajo tudi za praznovanje 1. maja. Stvar je jasna. Prvi

KULTURA

Meddobje, 4. zv.

Slovenska kulturna akcija v Argentini je s pričujočim 4. zv. »Meddobje« držala be- sedo in točno po programu v enem letu izdala 4. zv. svoje revije. (Prvi zvezek je bil dvojen). S tem je zaključila prvo leto svojega dela. Iz njenega programa čakamo samo še knjigo »Pregelj in njegov čas«, ki je tudi že menda dotiskana. Upam, da bo kdo naših literatov v bližnji bodočnosti podal celoten pregled čez delo Slov. kult. akcije v njenem prvem letu, zlasti ko bo- mo imeli v rokah tudi Preglja. Za danes hočemo opozoriti našo publiko na 4. zvezek »Meddobja«. Tadi ta zvezek je po opremi in vsebini dostojen vrstnik ostalima dvema. Nekoliko zaostaja v pripovedni prozi, ka- tero zastopa le Ljotić Novak s črto Zgod- be neznanih vojakov, močna je pa lirika (Karel Rakovec, V. Beličič, R. Vodeb, V. Kos), saj so zastopana imena naših najmočnejših lirikov v emigraciji. Prav tako so bogata ostala zaglavja, ki imajo stalno mesto v »Meddobju«. Ruda Jurčec ima tri poročila o kritiki (eno je posve- čeno Cankarjevemu kritikom, eno pa Josipu Vidmarju). Dalje so članki o naših umet- nikih, ki so se uveljavili v tujini (Simon Gregar, njegove so reprodukcije v tej šte- vilki, Milan Volovšek, Marijan Koritnik). V rubriki o gledališču razpravljata Bine Šulinov o Koeiprovu drami Svitanje, A. Geržinič o Willenpartovem Zadnjem kraj- cu. Sledijo poročila o novih knjigah in književni paberk. Vsebinske je vsekakor za- nimiva. »Meddobje« je postalo tako naša vodilna kulturna revija v zamejstvu.

Revija »Vera in dom«

Kar je treba posebej pohvaliti je to, da »Vera in dom« izhaja redno vsak me- see in brez kakih posebnih zamud. Že prve dni po Veliki noči smo dobili tudi na Tr- žaskem in Goriškem četrto številko v roke.

Zaglavje Kje, domovina, si...? je posveče- no tokrat Beneški Sloveniji. Uvodno pesem pa je prispevala Milka Hartmanova in si- cer Velikonočne kresove. Razen te koroške

maj je res praznik dela, ki ga praznujejo po vsem svetu ljudje vseh ver in vseh po- litičnih prepričanj. Tudi katoličani je prav, da ga praznujemo. Toda ne v skup- nih vrstah s komunisti! Če bi se to zgo- dilo:

1. bi s tem priznavali, da so naši cilji istovetni s komunističnimi;

2. bi s svojo prisotnostjo povzdignili ve- ljavo komunističnih organizacij in njih manifestacij;

3. bi se postavili v nevarnost za nadalj- nje zlorabe po komunistih, ki so v svoji prevejanosti že velikokrat izrabili dobro vero katoličanov za svoje strankarske na- mene;

4. bi potrdili pravičnost komunistične borbe v preteklosti in sedanjosti z vsemi grozovitostmi in nasiljem, ki so jih komu- nisti povzročili, tudi v naši domovini;

5. postali bi nepokorni Cerkvi, ki vedno znova svari katoličane pred vsakršnim so- delovanjem s komunizmom.

Zato zaveden katoličan ne bo sodeloval s komunisti pri praznovanju prvega maja. Ne pozabimo, da bi komunistov, vsaj na Slovenskem, bilo že zdavnaj konec, če bi ne sodelovali z njimi nespametni katoli- čani. Tem bi morali slov. komunisti za 10. obletnico svoje zmage postaviti največji spomenik.

pesnice so prispevali še pesmi: Limbarski. Ljubka Šorlijeva, Bruna Pertotova, Ziljski in Rado Milič. Dočim so verzi Hartma- nove in Limbarskega zelo slični narodni pesmi, pa Ljubka Šorlijeva žori v globoko in doživeto izpovedno pesnico. Velik na- predek kaže tudi barkovljanska rojakinja Bruna Pertotova.

Proza je v tej številki malo bolj skrom- na. Srienčev Pastir Ciril se nadaljuje in kot vse kaže bliža zaključku. Z njim bomo dobili prvo res izrazito koroško povest. Revija »Vera in dom« ima pri tem veliko zaslugo. Krajše črtice so še prispevali: Za- fredova: Sneg v Trstu, Beneški Slovenec Jurič: Peejarcia, Borovčnik: Poslednjo vi- gred, Stana Selska: Moji mali, Jelisava pa še dalje popisuje Očetovo dedovino.

V kulturnih obzorjih je objavil Pavel Slapar Razmišljanja o bodočnosti, Jože Pe- terlin je prispeval članek o Paulu Claudelu in o slikarju Božu Kramolecu. Poleg teh člankov je še poročilo o prosvetnem delu na Goriškem in na Koroškem. Bogat del je tudi posvečen Ženi in domu. Prav ta del revije pomaga do značaja resnične dru- žinske revije. Številko zaključujejo še Zani- mivosti in Uganke, mreže in zanke.

Ne moremo zadosti poudariti važnost te slovenske revije v poplavi številnih časo- pisov in revij v tujih jezikih, ki so našle že mnogokje pot tudi v slovenske domove. Odprite vrata slovenski reviji, »Vera in dom« to zasluži. In čim več naročnikov bo imela, tem bolje bo lahko urejevana in tem zanimivejša lahko bo.

V Trstu se lahko naroča v Katoliškem slovenskem centru, via Valdirivo 35, v Go- rici pa na Riva Piazzutta 18. Razen tega dobite posamezne številke tudi lahko v slo- venskih knjigarnah v Trstu in Gorici

Kapucinski pater slikar

V Viterbu je kardinal Costantini otvoril veliko slikarsko razstavo patra Ugolina iz Belluna. Pater je že zelo znan po svojih razstavah. V Viterbu je napravil 200 kva- dratnih metrov fresk iz življenja sv. Fran- čiška.

neusmiljenost in brezsrčnost, pusti trajati tako dolgo to peklensko nadlogo.

Takoj prve dni po svojem prihodu je že slišal oče Mavricij čudne in nenavadne stvari o starki v podrtim mlinu, tako da je večkrat vprašal starega župnika za po- jasnilo. Oče Anastazij je pa vsakikrat, ko je bil govor o tem, prekinil besedo ali obrnil pogovor v drugo smer. Nekega dne, ko ga je oče Mavricij vprašal, ali je kdaj poskušal kaj ukreniti proti čarovnici in jo izgnati iz kraja, ga je stari župnik jezno pogledal in rekel te besede:

»Želiš morda ti enkrat poskusiti? — Za- pomni si dobro in ne samo za danes, jutri in pojutrišnjem, marveč za vedno! — Če želiš ostati v tem kraju ter uspešno de- lovati, ne brigaj se nikoli za ženske, ne za dobre ne za slabe, ne za stare ne za mlade, ne za srečne ne za nesrečne — ker drugače si v nevarnosti, da zgubiš ves ugled, vso avtoriteto kot duhovnik!«

Ta nasvet je prišel v spomin očetu Mavriciju, ko se je vračal iz Qafefika; ni ga pa odvrnil od misli in želje imeti se- stanek s čarovnico, — včasih tudi prevelika modrost in previdnost škodi — je mislil sam pri sebi.

IZ JUGOSLAVIJE

Še nekaj o veri v Jugoslaviji

Milanski dnevnik »L'Italia« je objavil članek z naslovom »Katoličani v Jugoslavi- ji«. Članek pravi, da je bil pred meseci v Beogradu drugi kongres »Zveze ljudskih duhovnikov«. Takrat je predsednik držav- ne verske komisije govoril o razmerju med Cerkvijo in državo v Jugoslaviji. Izjavil je, da so odnosi med pravoslavno cerkvijo in državo bolj ali manj normalni, ne more pa tega reči o katoliški Cerkvi, ki ni po- kazala dobre volje za ureditev odnosov z državo v duhu novih načel.

Toda dejstva, ki jih slišimo, so kaj čud- na. Kaže, da namerava zagrebška akade- mija ob priliki desete obletnice osvobo- ditve izdati spominsko knjigo, v kateri bo, kot pravijo, »naredila konec slovesu o sve- tosti, ki ga pri ljudstvu uživa vojni zlo- činec Stepinac«. Posebno poglavje te knji- ge naj bi vsebovalo dokumente o »Krimi- nalnem delovanju najvišjih katoliških pre- latov pod vodstvom zločinca Stepinca«. Iz tega je torej razvidno, da se jugoslovanski komunisti v protiverskem boju niso odpovedali komunistični in stalinovski tak- tiki blatenja cerkvenih dostojanstvenikov.

Doslej lahko rečemo, da disidentska pra- voslavna cerkev ni upravičila tistega do-

brega razpoloženja, o katerem pridigajo razni ugledni govorniki. Oblasti se sicer včasih laskajo tem pravoslavnem, blatijo pa katoliško Cerkev, h kateri pripadajo Slovenci ter Hrvati.

Cerkev je že v preteklosti, pred vojno, torej pred prihodom komunistov na oblast dokazala, da želi dvigniti vero nad po- litične spore ter prispevati k enotnosti ter slogi med jugoslovanskimi narodi. Kato- liška Cerkev ter apostolska stolica zahteva- vata od vlad in držav le svobodo v verskih in moralnih vprašanjih. Načrtno potvarja- nje resnice ter obrekovanje vere — ne more spremeniti tega dejstva ali zakriti resnice. Vse to le dokazuje dobro znane težave, ki jih mora prenašati katoliška Cerkev v Jugoslaviji ter ostalih komuni- stičnih državah.

Izbrali so svobodo

Jugoslovansko nogometno moštvo, ki se je pretekli teden udeležilo mednarodnega mladinskega turnirja v Cannesu na franco- ski Rivieri, je ob odhodu zapazilo, da manjkajo štirje nogometaši in vratar beo- grajskega športnega kluba BSK. Sami so se vrnili v Jugoslavijo, medtem ko je osta- lih pet zaprosilo za politično zavetišče.

1. MAJA VSI V ŠTEVERJAN!

Na sporedu so vesele enodejanke in petje!
Mladina iz Števerjana in Podgore vas vabi!

Z GORIŠKEGA

Žrtve fašizma in rasizma dobé državno pomoč

Zakon štev. 96 od 10. marca 1955 določa posebno pomoč žrtvam fašizma in rasizma. V poštev pridejo vse osebe, ki so bile zaradi svojega protifašističnega delovanja po oktobru 1922 preganjane in so utrpeli izgubo najmanj 30 odstotkov delovne zmož- nosti. Pravico do podpore imajo tudi dru- žinski člani italijanskih državljanov, ki so utrpeli kakršnokoli nasilje od strani fa- šizma ali zaradi rasistične politike. Dolo- čene so tudi razne olajšave pri plačevanju socialne zavarovalnine za časa, ko so bili prizadeti zaprti ali preganjani. Pravico do pomoči pa imajo le tisti državljani, ki so v potrebi, odnosno v pogojih člena 73 za- kona štev. 648 od 10. avgusta 1950. Rok za predložitev prošnje poteka 10. aprila pri- hodnje leto. Reševala jih bo posebna ko- misija. Pravico do pomoči imajo tudi so- rodniki ital. državljanov, ki so zaradi fa- šističnega preganjanja umrli.

Pomoč goriški bolnišnici

Država je nakazala goriški bolnišnici po- moč v znesku 37 milijonov lir v svrhu boja proti raku. Predsednik upravnega odbora za goriško bolnico, Longino Culot, se je zahvalil senatorju Tessitoriju, ki mu je sporočil to novico.

Nove tablice za kmečke vozove

Lastniki vozov za vprežno žvino si bodo morali do 1. maja preskrbeti nove tablice za svoje vozove. Pristojbine so nespreme- njene. Oproščeni so lastniki vozov za kmečko uporabo in lastniki poljedelskih strojev.

Streljanje proti toči

Na zadnji seji krmskega konzorcija za streljanje proti toči so določili, da bodo postavili take obrambne postaje proti toči tudi v Števerjanu, Pevni in na Oslavju. Šentmaver ni prišel v poštev, ker se ni pri- glasilo zadostno število vinogradnikov. Vi- nogradniki v Ločniku pa bi hoteli imeti samostojno postajo.

Uspel koncert pianista Devetaka

Šentmavski pianist Gabrijel Devetak je pred kratkim z velikim uspehom nastopil v dunajski Kammersaal dvorani in pozne- je tudi na dunajskem radiu. Dunajsko ča- sopolisje je z navdušenjem pisalo o dovr- šenem izvajanju slovenskega umetnika. Ve- liko zaslugo pri tem ima organizatorica koncertov gospa Virginija Heine iz Gorice. Na njeno prizadevanje prihajajo predvsem dunajski umetniki v Gorico in goriški na- stopajo na Dunaju.

Sovodnje

Na veliki petek opoldne je žalostna vest pretresla vse Sovodenjce. V polni mlade- niški dobi nas je zapustil priljubljeni fant Savo Arnadio. Pokojni je v kratki, a hudi bo- lezni iskal pomoči tudi v Padovi, toda brez uspeha. Domov so ga pripeljali umirajoče- ga, tako da je izdihnil v domačem domu. S smrtjo pok. Sava se je velikonočnemu veselju pridružila grenka kaplja, ko smo ga spremljali na Veliko noč popoldne k pogrebu. Fantje in dekleta so svojemu dra- gemu prijatelju pripravili zelo veličasten pogreb, ki so se ga udeležili skoro vsi ostali vaščani. — Materi, ki je v daljnem Egiptu, naše iskreno sožalje.

Najprvo mora izvohati, kje je starkino stanovanje. Zivela je v podrtim mlinu, ob potoku, ki se steka v reko Fandi, približ- no eno uro hoda od Rubiga. To mu je zadostovalo: sklenil je iti ob reki do po- toka in nato ob potoku do mlina. To ni bilo težko. Najtežja stvar je bila sestanek s čarovnico.

Napravil si je načrt: do tja je tri ure hoje. Sedaj je osem, najkasneje do poldne bo tam; tako lahko pride domov še pred večerom, kot je obljubil; na povratku bo mogoče ustrelil kakega ptica ali drugo ži- val, tako bo lepše pokazal, da je bil res na lovu. Pravi namen njegove današnje poti mora ostati skrit za vse.

Z naglimi koraki in misleč na besede, ki bi jih povedal starki, se je oče Mavricij spustil s hriba v dolino. Prešel je ozko ni- žavo in prišel do reke. Voda ni bila glo- boka; lahko jo je bilo povsod prebresti. Seznal se je, stopil v vodo, ki mu ni segla niti do kolen. Med obuvanjem na drugi strani reke si je začel predstavljati, da je prav tukaj ali vsaj tu blizu šla Lula prek vode, da je to mesto začetek vsega njenega gorja. Spodaj, ne prav daleč, je redovnik razložil kočjo tistega človeka, ki je bil pravi vzrok vse te nesreče.

Nadaljeval je pot ob reki, kjer se je narava pokazala močno skopo: ni bilo ravne prostora med vodo in hribom; nič obdelane zemlje, nobenega pašnika, samo ozka steza vzporedno z vodo. Na drugi stra- ni je bila pa videti rodovitna zemlja Bul- gerja, njive, travniki, gozdovi, vmes pa raztresene hiše in kočje. Lep razgled, ki je večkrat vzbudil pozornost redovnika, ko je šel tod mimo. Danes pa ni občudoval na- rave, imel je druge važnejše skrbi. — Kaj gre pravzaprav iskat k čarovnici iz starega mlina? Jo hoče morda spreobrniti, pridobi- ti zgubljeno dušo, jo spraviti na pravo pot? Ne. Vedel je dobro, da je to izven njegove moči. Zadovoljil se bo z manj- šim. — Da bi nehala z delovanjem v ško- do ljudem, ali da vsaj reši nesrečno dekle iz njenih neusmiljenih kremljev in ji vrne zgubljeno mir.

Pot se je znižala z malo dolinico, v sre- di katere je tekla voda, tisti potok ob katerem bi moral biti stari mlin. Tu se je redovnik ustavil, da se malo odpočije, ker je bil truden na duši in telesu.

Po kratkem odmoru je nadaljeval pot do mlina. Vzel je robove, si otrl pot z obraza in z nogo krepko sunil v vrata mlina, ki so bila zaprta.

Goriški srednješolci pojdejo na Koroško

Že dvakrat smo imeli v Gorici v gosteh učiteljske Koroške. Ti so obakrat izrazili željo, da bi radi kdaj vrnili gostoljubje Goričanom doma na Koroško. To se bo zgodilo letos, ko pojdejo goriški srednješolci na majski izlet na Koroško. Izlet priredi višja srednja šola in licej ter učiteljske. Iz Gorice odidejo v soboto 23. aprila zjutraj. Vrnejo se v ponedeljek 25. zvečer. To pa ne bo samo izlet, temveč tudi kulturna manifestacija. Naši višješolci hočejo namreč Korošcem nuditi tudi nekaj kulturne užitka. V ta namen so pripravili pester spored, s katerim bodo nastopili v soboto ob 8. uri zvečer v Kolpingovi dvorani v Celovcu, v nedeljo ob 2.30 popoldne v St. Primožu.

Našim srednješolcem in njih šolskemu vodstvu želimo obilo zdravega razvedrila med koroškimi brati in dobrega uspeha pri nastopu.

Na Vrhu sv. Mihaela bodo imeli elektriko v dveh mesecih

Pretekli teden je družba SELVEG že začela postavljati električne drogeve za napeljavo električnega toka na Vrh. Stroški bodo znašali 4.418.000 lir, od teh bo so-vodenjska občina plačala 1.417.000 lir. Računajo, da bo celotni načrt izvršen v dveh mesecih. Tako bo okrog 100 vrških družin vendarle prišlo do tako potrebne razsvetljave.

Koliko davčnih prijav je bilo v Gorici

Davčne prijave Vanoni so zaključene. Po uradnih podatkih je v Gorici prijavilo svoje dohodke 5.661 zasebnikov in 1.112 raznih podjetij, v skupnem številu 6.773 prijav, kar znači majhen porastek v primeri z lanskim letom.

Števerjan

14. t. m. je obiskala našo šolo radijska snemalna skupina. Naši otroci so pripravili za ta obisk prav lep spored:

Najprej je na kratko podal zgodovino naše vasi g. učitelj Emil Vogrič. Sledile so razne recitacije v slovenskem in italijanskem jeziku. Vmes je šolski otroški zbor zapel ob spremljavi harmonike nekaj ljudskih slovenskih napevov: »En hriček bom kupila«, »Izidor ovčice pase«, »Vrabečka«, in tudi par Marijinih: »Lepa si, lepa si« in »Veš, o Marija«. Zaključili so s kratkim prizorčkom: »Sirotca«.

Snemalci in zastopniki RAI so pokazali veliko zadovoljnost nad našimi otroki, kar smo tudi mi občutili, ko smo jih slišali že isti dan opoldne po radijskih sprejemnikih.

Hvaležni smo učiteljskemu zboru, ki jih je tako lepo pripravil, in tudi g. organistu Hermanu, ki je vodil in spremljal petje!

Na Belo nedeljo je lepo pomladansko sonce privabilo k nam dekleta iz Dekliških krožkov iz Gorice, Podgore in Sovodnj. Upala so, da najdejo naša Brda vsa ogrnjena v beli češnjav cvet, kakor bi se spodobilo za Belo nedeljo, toda mrzlo vreme je to cvetje zadržalo; le breskve in prve, najbolj zgodnje češnje so v polnem cvetju.

Po slovesnem blagoslovu v naši cerkvi so naši oboroženci kar zadržali od vriska in krika te mladine. Tukaj je g. fotograf poslal razne skupine, nato so se vse zbrale v naši mali dvorani, kjer je po veselim prepevanju prav očetovalno in spodbudno govoril g. dr. mgr. Močnik. Po govoru so naša dekleta uprizorila enodejanko »Dve

tetie«. Za zaključek še malo veselega petja in nato na pot proti domu skozi Šedno. Zadnji in najlepši pozdrav Števerjanu v sončnem zatonu je bil na zelenem travniku pod cvetočo hruško: tu so si prav vse, starejše in mlajše, izobraženke in preproste, mestne in vaške, prav iskreno podale roke in veselo skupno zarajale.

Naša želja, kakor vseh udeleženk tega skupnega sprehoda, je: še in še podobnih sestinskih snidenj!

V soboto 16. t. m. sta prejela zakrament sv. zakona naša domačina Podveršič Andrej-Jozef in Maraž Milka. Obilo božjega blagoslova na novi poti!

Doberdob

Krajevci že gledamo za meglicami, ki se podijo po nebu in nosijo dež, kjer ga ni potreba, medtem ko nas že skrbi prezgodnja suša in pa mraz, ki kar noče pomehati.

Velikonočni prazniki so minili v lepem razpoloženju, saj je velika večina vernikov opravila velikonočno dolžnost pred praznikom Vstajenja. V procesiji v zgodnjem velikonočnem jutru je letos sodelovala skupno s pevci tudi naša vaška godba, da

je bilo zares slovesno.

Na velikonočni ponedeljek smo imeli dve smrti: umrla je najstarejša naša župljanka Ferletič Katarina, v petindevetdesetem letu. Bila je zelo pobožna in je več let prejemale sv. obhajilo od prvih petih — na domu, ko v cerkev ni več mogla. V svojem trpljenju je bila bogu vdana, njena moč in tolažba je bila neprestana molitev.

Umrl je tudi Jare Jozef, 74 let star: v svoji mladosti se je kot vojak bojeval v Palestini na strani Turkov proti Angležem.

Velikonočni ponedeljek in bela nedelja sta nudila dovolj — še preveč veselja tudi zunaj cerkve, na gugalnicah — brjarjih, žal, da je marsikomu postal brjar že več kakor oltar; pred oltarjem ga ni, brjarja pa ne zamudi.

V sredo so se naši šolski otroci postavili pred radio-sprejemniki. Prav lep in bogat program petja, deklamacij, ustnih orglic, harmonike, recitacij je pokazal, da se otroci v šoli naučijo res marsikaj lepega in koristnega. Še za konec šolskega leta pričakujemo v šoli kako prireditev. Uspehi naj bodo plačilo za delo in vzpodbuda za naprej.

STRŽAŠKEGA

Zahvala za oljke

Mestni odseki Slovenske Vincencijske konference v Trstu se iskreno zahvaljujejo družinam Parovel št. 50, Smotlak št. 56, Smotlak št. 58, Tul št. 60, Tul št. 62 iz Mačkovelj, ki so darovale oljke za oljčno nedeljo, odsek iz Rojana se zahvaljuje darovalcem iz Doline, odsek z Opčin pa onim iz Boršta. Bog povrni!

Odbor Slov. Vincencijske konf.

Slovenska počitniška kolonija

Slovenske počitniške kolonije so tudi za letošnje poletne mesece zagotovljene. Za to postavljene organizacije bodo še pravočasno prejele vsa potrebna pojasnila. Šolska ravateljstva že prejela prijavnice. Starše opozarjamo, naj pravočasno prijavijo otroke, ki jih mislijo poslati v slovenske kolonije.

Bazovica

To nedeljo 24. aprila bodo dijaki Slovenskega klasičnega liceja igrali v naši farni dvorani veseloigro ameriškega pisatelja Connorsa: »Doria«. Kakor so lansko leto z velikim uspehom odigrali Matička, tako bomo gotovo tudi letos z nastopom naših dijakov zadovoljni. Igro režira prof. Jože Peterlin. Začetek predstave ob 17. uri. Podprimo naše idealne diake!

Tržaška pošta ob Veliki noči

Tržaška pošta je ob velikonočnih praznikih prejela in oddala 11.150 brzojavov. Razglednice in pisem z voščili je bilo od poslanih 768 tisoč, prišlo pa jih je 320 tisoč.

Katinara

Katinarski župljani se oglašamo zelo redko. Letošnja Velika noč pa ne sme mimo našega lista. Velikonočne praznike smo v cerkvi kar najlepše praznovali, zlasti oltarji so bili bogato okrašeni. Na Veliko soboto pa je zadela našo župnijo zelo žalostna novica. Zgodaj zjutraj je zaspala v Gospodu, po mučni bolezni učiteljica v pokoju gđ. Irma Čok. Vsi župljani smo jo poznali in radi imeli. Bila je velika dobrotnica naše cerkve. Vztrajno je delala za božjo čast. Posebno je zbirala deklice

in jih vzpodbujala, da so pele pri prvi sv. maši, in za marsikateri rožni venec, ki smo ga zmolili med sveto mašo, je dala ona sama pohudo. Zadostovala je beseda in že se je pokazalo njeno veliko srce bodisi v cerkvi, kakor tudi v javnosti. Pokopana je bila na velikonočni ponedeljek ob ogromni udeležbi ljudstva. Z lepimi besedami se je v cerkvi poslovil od rajne preč. g. župnik. Pevski zbor pa ji je zapel žalostinke. Marsikatero oko se je orosilo, ko smo jo spremljali k zadnjemu počitku. Saj se vsi zavedamo, da je z gđ. Irmo naša župnija veliko izgubila. Gospod v nebesih naj obilno poplača njeno blago dušo za ves njen trud in delo z večnim življenjem, sorodnikom pa naše iskreno sožalje.

DRAMSKI ODSEK
MARIJINE DRUŽBE IZ ROJANA
priredi v nedeljo 24. aprila igro
v treh dejanjih:
SONČNI ŽAREK
Začetek ob 17.15.
Med odmori srečolov.
Vabljeni!

Knjižni semenj

V novem gledališču v Trstu bo zadnji teden v aprilu tedenski knjižni semenj.

Slavni fizik Einstein umrl

V Princetonu v ZDA je dne 18. aprila umrl slavni znanstvenik Albert Einstein. On je bil prvi, ki je prodiral v skrivnostno delovanje atomov in tako položil prve temelje najmodernejšim odkritjem 20. stoletja, atomski energiji.

Einstein se je rodil 14. marca 1879 v Ulmu v Nemčiji, kot sin inženirja, ki pa v življenju ni imel veliko uspehov. Univerzo je dokončal v Zürichu in tam zaprosil tudi za švicarsko državljanstvo. Služboval je nato kot profesor v Wither-turu, kjer se je tudi poročil s Wrbinjo

Milevo Marec, s katero je imel dva otroke. Nekaj časa je služboval na patentnem uradu v Bernu, nakar je bil imenovan za profesorja na univerzi v Zürichu, v Pragi in Berlinu, zasedal je tudi katedro za fiziko v Leydenu na Holandskem. Nacistični režim tudi njemu, kot Judu ni prizanesel. Odstavljen je bil od vseh službenih mest, odvzeli so mu začasno nemško državljanstvo, izključili ga iz akademije znanosti in sekvestrirali vse premoženje. Einstein se je najprej zatekel v Francijo, nato v Belgijo in v Anglijo, nakar se je preselil v ZDA, kjer je sprejel mesto v inštitutu za napredek fizike v Princetontu, kjer je deloval vse do leta 1945. Tu je izpolnil svoja bogata odkritja o atomski energiji. Toda, čeravno je pomenila eksplozija prve atomske bombe za Einsteina sijajno zmago njegovega dolgoletnega dela, je njega, kot miroljubnega človeka, do dna pretresla. Takrat je tudi potrj izjavil: »Danes atomska energija ni dobrina za človeštvo, temveč samo strahotna grožnja za njegov obstoj.« Žel in upal je, da bi postala atomska sila uporabljiva le v miroljubne namene in da bi narodi spričo strašnih posledic tega novega orožja spoznali potrebo medsebojnega sporazuma.

Einstein je živel zelo skromno in skrito življenje. Še vest o njegovi smrti so na njegovo željo sporočili svetu s sedemurno zamudo.

OVBESTILA

ŠOLA

Mature v Gorici

Zrelostni in usposobljenostni izpiti (mature) se pričnejo 20. junija ob 8.30 s pis-meno nalogo iz italijanščine in se nadaljujejo po urniku, ki je nabit na razglasni deski liceja in učiteljskega.

Privatisti, ki nameravajo polagati te iz-pite, morajo najkasneje do konca aprila oddati v tajništvo prošnjo na kolkovnem papirju za 100 lir, naslovljeno na ravnateljstvo šole, in priložiti vse predpisane listine, kakor jih navaja oglas na razglasni deski zgoraj omenjenih šol.

Zrelostni izpiti v Trstu

Prošnje za pripustitev k zrelostnim in usposobljenostnim izpitom v šolskem letu 1954-55 morajo kandidati predložiti posameznim ravnateljstvom do 30. aprila.

Radio Trst A

Nedelja, 24. 4.: 9.30 Vaški kvartet. — 11.30 Vera in naš čas. — 12.00 Oddaja za najmlajše: Pravljica o Dušici Majceni. — 17.00 Poje zbor iz Mačkovelj. — 19.00 Književniki pred mikrofonom: Ljubka Šorli. — 20.30 Delibes: Lakme, opera v 3 dej.

Ponedeljek 25.: 10.15 Prokofjev: Alexander Nevski. — 15.00 Pevski kvintet. — 16.00 Sabatino Lopez: Schiccheri: Velik si. — 18.40 Schumannove samospeve poje tenorist Dušan Pertot. — 22.00 Čajkovski: Simfonija št. 6.

Torek: 18.30 Musorgski: Slike z razstave. — 19.00 Radijska univerza. — 20.30 Radijski orkester: Enzo Biagi: Umiramo na dežju.

Sreda: 14.00 Domači odmevi. — 18.00 Saint-Saens: Simfonija št. 3 v c molu. — 18.40 Operne arije poje basist Jovan Antič. — 19.00 Zdravniški vedež. — 20.05 Zbor Slovenske filharmonije. — 21.30 Strauss: Salome, opera v 1 dej.

Četrtek: 18.40 Koncert sopranistke Rožice Kozem. — 21.30 Koncert pianistke Mirce Sancinove. — 22.00 Glasbeno predavanje.

Rubig. Ali je res v zvezi s kakšno nadnaravno močjo? Je obdarovana z vednostjo, ki prihaja — kot govorijo ljudje — od hudiča? — — — Ko je nekoliko pomislil, je rekel mirno, kar najbolj vljudno:

»Ne, Bora, nisem prišel ti škoditi ali te vznemirjati; nisem odprl vrata, da bi iskal kaj zase — toda slišal sem, da si stara, da nimaš nobenega svojih, potrebuješ pomoči — da te vidim, ti govorim, ti pomagam!«

Bora se je zaničljivo nasmehnila in odvrnila:

»Ti bi mi pomagal! Povej mi, kdaj sem te klicala? Kdaj sem trkala na tvoja vrata za pomoč? — Da, nekdanj — dosti let je že od tega, sem prosila od vrat do vrat, — sem zbrusila noge za košček kruha, toda nobeden me ni hotel slišati! — zastoj sem prosila in jokala, zamen sem iskala mrvice kruha, ostanek jedi. Trkala sem, pa mi niso odprli, prosila sem, pa mi niso dali, jokala sem, otroci so me lučali s kamenjem! Od takrat mi ni noben človek več odprl vrat!«

»O, nesrečna Bora, v resnici si pomilovanja vredna! Ljudje so se slabo obnašali proti tebi, pa tudi ti nisi bila dobra. Ko si videla, da te ljudje nočejo slišati, zakaj

Petek: 14.00 Poje Mario Lanza. — 18.00 Ireland: Koncert za dva klavirja. — 19.00 Šola in vzgoja. — 20.30 Tržaški kulturni razgledi. — 21.15 Književnost in umetnost.

Sobota: 15.30 Pogovor z ženo. — 18.40 Koncert pianista prof. Gojmirja Demšarja. — 19.00 Radijska univerza. — 21.15 Poje zbor Slovenske filharmonije.

Izšel je PASTIRČEK

za mesec april

Koliko stane poslanska kandidatura v ZDA

V maju preteklega leta je kandidat Briseoe Holt po končanem predvolilnem boju in po končanih volitvah izdal v krajevem časopisu sledeče poročilo:

»Izgubil sem več tednov za predvolilno kampanjo. Žrtvoval sem več hektarjev kornuznega polja, daroval dve teleti in pet ovac, nadalje šest ženskih oblek, pet namanic in 15 otroških igrač. »Mogočim« volivcem svoje liste sem izoral 70 hektarjev zemlje in raztrosil 63 vreč gnoja. Iz- vlekel sem iz vodnjakov 24 vrčev vode in namestil 14 peči. Zakuril sem 17 ognjev in poljubil 115 otrok. Prehodil sem 10.423 km in stisnil roko 9.874 krat. S svojimi govori bi napolnil več knjig. V neki bitki s kandidatom nasprotne liste sem izgubil dva zoba in šop las. Prisostvoval sem 26 dolгим verskim obredom, dvoril devetim vdovam in bil uklan od 38 psov... in kljub temu sem bil poražen.

Izrekam tu javno zahvalo 43 prijateljem, resničnim prijateljem, ki so volili zame. Ostale pa opozarjam, da bom odslej potoval okrog vedno oborožen, kajti človek, ki ima samo 43 prijateljev v tako obsežnem predelu, je brez dvoma potreben zaščite.«

DAROVI

ZA SLOVENSKO ALOJZIJEVIŠČE

Marijina družba, Trst, ul. Risorta 10.000 lir.

Bog povrni obilo velikodušnim darovalkam!

SIROTIŠČE SVETE DRUŽINE

L. - Gorica 1000; prijatelji v spomin na pok. Janka Čotarja 2000; gđ. Černigoj 3000; gospod podjetnik Simčič 2000; Batič Dragica 1000 lir.

Naj Vsemogočni vsem tisočero povrne!

ZA MARIJANIŠČE

Trgovina Fortunat iz Trsta 5000 lir. G. Jerič Marija darovala lepo količino živil; N. N. z Opčin 1.000 lir. Bog plačaj!

LISTNICA UREDNIŠTVA

Ker so se mnogi bralci vpraševali, kaj je »Kemperlov sklad« v KG, pojasnjujemo, da je »Kemperlov sklad« sklad za katoliški tisk. Da ne bo več nejasnosti, bomo znanprej ta sklad imenovali: Sklad za katoliški tisk. Katoličanom pa ob tej priliki znova polagamo na srce, da skrb za svoj tisk. Z njim katoliška ideja živi in pade. Zato radi darujte v Sklad za katoliški tisk. Prav tako tudi radi oglašujte v katol. listih. Tudi tako pomagajte katol. tisku.

CENA OGLASOV

Za vsak mm višine v širini enega stolpea: trgovski L. 20, osmrtnice L. 30, več 7% davek na registerskem uradu.

Odgovorni urednik: Stanko Stanič
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Bora je čakala notri, iz renčanja volka je spoznala, da nekdo prihaja. Vsakokrat, ko je volk z renčanjem dal znamenje, da je prišel obiskovalec, se je starka stisnila k malemu skritemu okenu, odkoder je opazovala prisileca. Večkrat se je zgodilo, da je nekdo prišel že do vrat, a se naglo vrnil, odkoder je prišel, ker je ta kraj vznemirjal v vsakem nek skrivnostnih strah. Drugi so obstali pred mlinom kakor pri-bit, ker so jim noge od strahu odreventele, da niso imeli poguma vstopiti, spet drugi so se ogledali, če ni morda kak človek bli-zu ter začeli razbijati po vratih starke.

Bora je poznala vse te ljudi, ker ji je tisto malo časa, ko so se mudili pri njej, zadostovalo, da je spoznala njih misli, težnje in vzroke, zaradi katerih so prišli do nje. Večkrat se je zgodilo, da je prav do-bro zadela, kaj prisilec misli, želi ali za-radi česa ga srce boli. To je bilo za ljudi nekaj nenavadnega, nadnaravnega, kar je pomnožilo njen ugled, potrdilo obiskoval-ea v praznoverju, ustvarilo mnenje, da moč Bore ni od tega sveta, marveč od hudiča, ki ji razodeva vse skrivnosti.

Po volkovem renčanju je Bora pogledala skoz odprtino do tam, kjer se odcepi pot proti mlinu.

Opazila je obrito glavo, dolgo rjavo obleko, menih je to, franciskan. Pogled na tega nenavadnega obiskovalca je Boro precej prestrašil. Vedela je dobro, kdo je ta človek: Mladi duhovnik, ki je prišel v Rubig zaradi spremembe zraka. Še nikoli ga ni videla, pač pa je slišala že dosti o njem. — Čemu je prišel? Česa je želel od nje? Morda kaj prositi? Prihaja morda z grož-njo kot sovražnik? Tega ne, nima slabih namenov, ker mu je obraz miren in oko jasno!

Redovnik je prišel do praga; za trenutek je obstal ter uprl oči v majhno sobo, razsvetljeno samo od sončnih žarkov, ki so prihajali skozi odprta vrata. Na sredi prostora je plapolal majhen ogenj, ob katerem je sedela čarovnica in z dolgo leseno žlico mešala jež v ilovnatem kotličku; zraven nje je ležal melodijni tovariš, volk. Ta je vzdignil glavo, pogledal ježno na prisileca in začel godrnjati.

»Tiho, vrag!« — je rekla starka in ne da bi se obrnila, je krenila volka z žlico.

Oče Mavricij je stopil naprej; starka ga ni pogledala; mešala je dalje v kotlu in začela govoriti:

»Ža nebo in zemljo, sonce in luno, kak-šen redek slučaj je to, da pride katoliški

duhovnik obiskati čarovnico v starem mli-nu. Gotovo je slišal o meni čudovite stva-ri, želja po znanju ga je pripeljala sem! Morda pa še ni dobro ozdravel od svoje bolezni in ker drugje ne more najti po-moči, se je obrnil name! Mogoče je na Rubigu živina bolna? Lahko da želi zve-deti prihodnost, če morda ne postane škof ali pa celo papež v Rimu! Če ni nič tega, potem je moj volk raztrgal samostansko ovco, ali sem ti jaz ugrabila kakšno jag-nje iz duhovnega hleva in si prišel iskat pojasnil?«

Bora je govorila vse to, ne da bi enkrat dvignila glavo, zdelo se je, da govori sama s seboj, ali da se posvetojuje z ognjem, ki je gorel pred njo.

Ko je nehala govoriti, je vstala na noge z lahkoto mlade ženske, pogledala duhov-nika od nog do glave in njen glas, dosedaj nizek in tih, je močno zazvenel: »Mavricij, kaj delaš tukaj, kaj želiš od mene?«

Mladi duhovnik je ostal brez glasu, ka-kor od strele zadet; ni sicer pričakoval prijaznega sprejema, na tako slabega bi pa nikoli ne mislil. Čutil je neko bo-jazen pred to čudno, nenavadno žensko. Začudilo ga je, da ve za njegovo ime in še bolj, da ve za vzrok njegovega prihoda v

se nisi obrnila do Boga, ki bi gotovo imel usmiljenje s teboj in bi te ne zapustil?«

»Bog, praviš! — Kakšen Bog? Ni Boga za kristjane, kakor ga ni za mohamedan-ce! Molila sem, prosila, jokala, pa ni bilo Boga, ki bi me rešil mojih nesreč! Zav-ržena sem bila od Boga in ljudi, — samo en Bog je, ki ga poznam in to je — sovra-štvo in častim, maščevanje!«

»O, nesrečna ženska! V resnici si dosti trpela in verujem, da so se ljudje brez-srčno norčevali iz tvoje bolesti in nesreče — toda povej mi, kakšno korist imaš ti od maščevanja?«

»O, maščevanje je sladko, maščevanje je še edina stvar, za katero se mi zdi vredno živeti! Imela sem priložnost priti v stik z ljudmi, ki so me prej poniževali in za-ničevali, gledala sem z veseljem, kako se je vsakemu povrnilo z maščevanjem; iskali so pomoči od mene, jaz pa sem bila za-dovoljna z njihovo nesrečo in sem jih za-podila!«

Očeta Mavricija so te besede močno za-dele. Čutil je usmiljenje do te osebe, ki je morala toliko prestati, želel bi ji poma-gati, pa ni vedel kako!

(Se nadaljuje)